

Köyde Rekreasyon Engelleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Köyde Rekreasyon Engelleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25100>

Özet

Köyde Rekreasyon Engelleri Ölçeği (KREÖ), kırsal bölgelerde yaşayan bireylerin rekreasyonel aktivitelere katılımını engelleyen veya kısıtlayan faktörleri sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, Nazlı Deniz Öz ve Fatih Ardahan tarafından 2019 yılında yapılan geçerlilik ve güvenirlik çalışması sonucunda oluşturulmuştur. KREÖ, bireysel, sosyal, çevresel ve yapısal olmak üzere 11 farklı alt boyutta toplam 45 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, kırsal kesimde yaşayan nüfusun sosyal ve fiziksel aktivite engellerini bilimsel yöntemlerle tespit etmeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Köyde rekreasyon, rekreasyon engelleri, psikometrik geliştirme, psikometrik ölçek, Likert ölçeği, kısıtlayıcı faktörler, kırsal turizm.

Yazarlar

Nazlı Deniz Öz, Fatih Ardahan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, kırsal bölgelerde yaşayan bireylerin rekreasyonel etkinliklere katılımını kısıtlayan ya da tamamen engelleyen faktörleri sistematik ve psikometrik olarak geçerli bir şekilde belirlemektir. Bu araç, kırsal kalkınma, spor bilimleri ve sosyal psikoloji alanlarında çalışan araştırmacılara, engellerin doğasını ve yoğunluğunu nicel olarak analiz etme imkanı sunmaktadır.

KREÖ, özellikle kırsal kesimdeki yaşam koşulları ve kültürel normlar nedeniyle ortaya çıkan benzersiz kısıtlamalar (örneğin, ailevi sorumluluklar, ulaşım eksikliği, tesis yetersizliği) ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, kırsal bölgeler için daha etkili rekreasyon politikaları ve programları geliştirilmesine katkı sağlamak hedeflenmiştir.

Yapı

Köyde Rekreasyon Engelleri Ölçeği (KREÖ), çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, bireylerin rekreasyonel katılım kararlarını etkileyen içsel ve dışsal kısıtlamaları kapsamaktadır. Ölçek, 45 madde ve 11 ana faktör aracılığıyla bu engelleri detaylıca incelemektedir.

Ölçülen yapı, özgürlük gibi bireysel motivasyon eksikliklerinden, Tesis-Hizmet-Ulaşım gibi

çevresel ve yapısal yetersizliklere; Bakalar ve Ailenin Baskısı gibi sosyal engellerden, Fiziksel Algı ve Sağlık gibi kişisel kısıtlamalara kadar geniş bir yelpazeyi ele almaktadır. Her bir faktör, kişisel yaşamın kendine özgü zorluklarını yansıtacak şekilde tanımlanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. AFA, modelin geçerliliğini ve güvenilirliğini doğrulamak için kullanılmıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin kişisel rekreasyon engelleri yapısını başarıyla bir şekilde temsil ettiğini ve toplamda 11 alt boyuttan oluştuğunu göstermiştir.

Elde edilen 11 faktörlü yapı, teorik beklentilerle uyumlu bulunmuş ve KREÖ'nün kişisel bağlamdaki rekreasyon engellerini geçerli bir şekilde ölçebilme yeteneğini kanıtlanmıştır. Bu faktörlerin her biri, rekreasyona katkı engelleyen farklı bir kısıtlama alanını temsil etmektedir.

Güvenirlik

Köyde Rekreasyon Engelleri Ölçeği'nin iç tutarlılığı (güvenirliği) Cronbach's Alpha katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Ölçeğin genel iç tutarlılık değeri 0.847 olarak bulunmuştur, bu da ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Alt faktörlerin güvenilirlik değerleri ise aşağıdaki gibidir:

Faktör-1 (F1) için Cronbach's alpha değeri = 0.939

Faktör-2 (F2) için Cronbach's alpha değeri = 0.918

Faktör-3 (F3) için Cronbach's alpha değeri = 0.909

Faktör-4 (F4) için Cronbach's alpha değeri = 0.894

Faktör-5 (F5) için Cronbach's alpha değeri = 0.946

Faktör-6 (F6) için Cronbach's alpha değeri = 0.826

Faktör-7 (F7) için Cronbach's alpha değeri = 0.813

Faktör-8 (F8) için Cronbach's alpha değeri = 0.813

Faktör-9 (F9) için Cronbach's alpha değeri = 0.802

Faktör-10 (F10) için Cronbach's alpha değeri = 0.719

Faktör-11 (F11) için Cronbach's alpha değeri = 0.627

Faktör 11 dışındaki tüm faktörler için elde edilen alpha değerleri (0.70 ve üzeri) güçlü bir iç tutarlılığı işaret etmektedir. En yüksek güvenilirlik değerine (0.946) Faktör-5 ulaşmıştır.

Faktör Analizi

Ölçek, yapısal karmaşıklık nedeniyle 11 faktörlü bir yapı sergilemiştir. Uygulanan Açıklayıcı

Faktör Analizi (AFA), k?rsal rekreasyon engellerinin çok katmanlı oldu?unu do?rulam??t?r. Bu 11 faktör, 45 maddenin da??ı?m?n? optimize ederek, her bir engelin ba??ms?z bir boyutu temsil etmesini sa?lam??t?r.

Faktörlerin isimlendirilmesi, her bir alt boyutta toplanan maddelerin içeri?ine göre yap?lm??t?r. Bu faktörler, bireysel alg?, fiziksel k?s?tlamalar, sosyal bask?lar, ekonomik durum ve altyap? eksiklikleri gibi geni? kategorilere ayr?labilmektedir. Ölçe?in bu detaylı faktör yap?s?, k?rsal rekreasyon politikalar?n?n hedeflenmesinde büyük önem ta??maktadır.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: 5'li Likert ölçe?i (1= kesinlikle beni ifade etmiyor - 5= kesinlikle beni ifade ediyor)

Language Available: Türkçe

Population Group: K?rsal bölgelerde ya?ayan bireyler

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: K?rsal kesimde ya?ayan ve rekreasyonel aktivitelere kat?lım engellerini deneyimleyen bireyler. Ölçek, rekreasyon engellerinin kapsam?n? belirlemek için kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Psikometrik ölçek geli?tirme süreci, Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ve iç tutarlılık analizi. Ölçek 45 maddeden olu?maktadır.

Anahtar Kelimeler

K?rsal ya?am, engeller, rekreasyon kat?lım?, Faktör Analizi, Cronbach's Alpha, sosyal k?s?tlamalar, Köyde Rekreasyon Engelleri Ölçe?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: denizyilmaz@selcuk.edu.tr

Correspondence Address: Nazlı Deniz Öz (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, Nazlı Deniz Öz ve Fatih Ardahan tarafından 2019 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar Nazlı Deniz Öz ile iletişime kurulması gerekmektedir.

Orijinal çalışmanın PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [koyde-rekreasyon-engelleri-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Öz, N.D. ve Ardahan, F. (2019). Köyde Rekreasyon Engelleri Ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Mediterranean Journal of Humanities*, 9(1), 141-151. doi: 10.13114/MJH.2019.453

Köyde Rekreasyon Engelleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

İlgisizlik (4 madde): Geçmişte bu tür etkinlikleri sevmedim.

Tesis-Hizmet-Ulaşım (7 madde): Yakın civarımda katılabileceğim aktiviteler yok.

Yetenek Algısı (5 madde): Bu aktiviteleri sürdürebilecek iradeye sahip değilim.

Bağkalar ve Ailenin Baskısı (5 madde): Komşulardan çekiniyorum/utanıyorum.

Birey Psikolojisi (4 madde): Bu aktiviteleri yapmaya uygun bulmuyorum.

Zaman Yetersizliği (2 madde): Her/çalışma zamanım yarıdır.

Bilgi Eksikliği (2 madde): Aktivitelere nasıl/nerede katılacağını bilmiyorum.

Arkadaş Eksikliği (3 madde): Aktivitelere beraber katılmak için arkadaşlarımın zamanı yok.

Fiziksel Algı ve Sağlık (7 madde): Fiziksel yapım bu tür etkinliklere katılmaya uygun değil.

Pahalı Bulmak (3 madde): Bu tür aktiviteleri pahalı buluyorum.

Ailevi Nedenler (3 madde): Hasta/Yaşı/Engelli aile bireyiyle ilgilenme zorunluluğum var.